

**94 СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„ДИМИТЪР СТРАШИМИРОВ“**

основано 18.X.1936г.

София, кв. Христо Ботев, ул. "511", № 22; тел. 02/945-03-44; e-mail: sofia_94su@abv.bg

Утвърдил:

Директор:.....

Латинка Ковачева

**МЕХАНИЗЪМ
ЗА
УПРАВЛЕНИЕ
И РЕШАВАНЕ
НА
КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

СОФИЯ

Учебна
2022- 2023 година

Настоящият *Механизъм за управление и решаване на конфликти на интереси* приет на заседание на ПС проведено на 01.09.2022г.

I. ДЕФИНИЦИЯ

Конфликтът на интереси е ситуация, в която две или повече страни възприемат целите и/или интересите си като несъвместими. Конфликтът представлява несъгласие, противоречие или несъвместимост.

Конфликтите са неизбежни в училищния живот. Управлението на конфликти е базисно социално умение, което трябва да притежават всички педагози и което трябва да се изгражда и у учениците.

II. ВИДОВЕ КОНФЛИКТИ НА ИНТЕРЕСИ

1. Според начина си на проявление:
 - локални и тотални;
 - явни и скрити;
 - краткотрайни и продължителни.
2. По съдържание:
 - политически;
 - религиозни;
 - етнически;
 - професионални и т.н.
3. Конфликтите могат да се класифицират:
 - по ценност – за власт, авторитет, престиж, „възнаграждение“, нравствено-етичен;
 - по емоционален фон – приятелство, съперничество, симпатия, антипатия, вражда, агресия.
 - общофилософски;
 - социалнопсихологически;
 - организационни;
 - управленски и др.
4. В зависимост от това, какви взаимоотношения се нарушават:
 - вертикални – между ръководител и подчинен в конкретен колектив;
 - хоризонтални – между подчинените в колектива.
5. По степен на публичност те са:
 - скрити;
 - открити.
6. От гледна точка на техните последствия и влиянието им върху психологическия климат в колектива конфликтите са:
 - продуктивни – които помагат да се нормализира обстановката в колектива;
 - деструктивни – които влошават взаимоотношенията.
7. По своята градация конфликтите могат да бъдат:
 - от типа „делови спор“ – при него разногласията са по отношение на съвместната дейност. Разрешаването на този вид конфликт е лесно, не изисква намеса на външни хора;
 - от типа „формализация на отношенията“ – при него кръгът от разногласия се разширява и участниците в конфликта не вярват, че може да се стигне до консенсус. Понякога конфликтът се прехвърля към трета страна- ръководството или колектива, което води до трудното му разрешаване;
 - от типа „психологически анатогизъм“ – при него страните са открито враждебни една към друга и не прави опити да се споразумеят. Това прави разрешаването на конфликта изключително трудно.
8. Според начина на зараждане конфликтите биват:

- стихийно възникнали;
 - съзнателно провокирани.
9. По отношение на източника конфликтите могат да се обособят в следните три групи:
- производствено-организационни;
 - междуличностни;
 - личностни.
10. От гледна точка на взаимоотношенията конфликтите биват:
- личностни /вътрешноличностни/;
 - групови /вътрешногрупови/ - възникват както между формални, така и между неформални структури в колектива;
 - междуличностни – възникват и в резултат на различни несъвместими характери, възгледи, ценностни системи;
 - между личността и групата;
 - междугрупов.
11. Конфликтите зависят и от типа на създалите ги противоречия:
- временни и постоянни;
 - основни и неосновни;
 - съществени и несъществени;
 - антагонистични и неантагонистични.
12. В зависимост от източника на противоречията конфликтите биват:
- конфликти, следствие на обективни фактори;
 - конфликти, следствие на субективни фактори;
 - конфликти, следствие както на обективни, така и на субективни фактори.
13. Според начина на възприемане на причините за конфликтите може да се говори за адекватни и неадекватни конфликти.
14. Според своето въздействие конфликтите биват с положителна и отрицателна роля.

III. НИВА НА КОНФЛИКТИТЕ НА ИНТЕРЕСИ

- в индивида;
- между два индивида;
- между индивид и екип;
- между екипи.

Конфликтите в индивида не са обект на настоящия механизъм. Останалите нива за училище могат да се диференцират на следните поднива:

IV. ПОДНИВА НА КОНФЛИКТИТЕ НА ИНТЕРЕСИ В УЧИЛИЩЕ

- ▶ **между два индивида:** ученик-ученик, ученик-учител, ученик-директор/пом.директор и др.
- ▶ **между индивид и екип:** ученик-група ученици/паралелка, учител-група ученици/паралелка, учител-родители, директор/пом.директор – учители, директор/пом.директор –родители, учител – помощен персонал и др.
- ▶ **между екипи:** ученици-учители, родители – учители, паралелка – паралелка, група учители-група учители; ученици, родители-ръководство на училището и др.

V. МОДЕЛИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА МЕХАНИЗМА НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

- ▶ **Преговори-** цялата информация е в страните на конфликта, от тях зависи вземането на решения и постигането на съгласие
- ▶ **Фасилитацията** предполага наличието на неутрална страна, която улеснява взаимодействието на страните и постигането на съгласие

- ▶ **Посредничеството** се прилага, когато силните емоции правят невъзможно директни взаимоотношения между страните; посредникът предава информацията
- ▶ **Медиация** е синтез между фасилитация и посредничество, изисква специална подготовка на медиатора, който насочва страните към взаимодовлетворяващо решение. Съгласието се постига в резултат на решаваща роля на медиатора.

VI. МЕХАНИЗЪМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ. ДЕЙНОСТИ НА РАВНИЩЕ УЧИЛИЩЕ. ПРЕВЕНЦИЯ.

Схема за разрешаване на конфликти в училище:

Разрешаването на конфликтите се разделя на няколко етапа. Ако конфликтът не приключи на по-нисък етап, тогава се преминава към следващия

Ниво на конфликта	Модел на разрешаване	Особености
<i>ученик – ученик</i> <i>ученик - група ученици</i> <i>ученик - паралелка</i>	I – II етап Фасилитация посредничество	I етап: Фасилитатор и посредник – кл.ръководител, пед.съветник, ученически съвет II етап: Фасилитатор и посредник-кл.ръководител, пед.съветник, зам.директор УД.
	<i>Паралелка –паралелка</i> <i>Група ученици-група ученици</i>	I – II етап Фасилитация посредничество
III етап Медиация		III етап: Медиатор: пед.съветник, зам.директор УД
<i>Ученик учител</i> <i>Паралелка-учител</i> <i>Паралелка - учители</i>	I етап Фасилитация	I етап: Фасилитатори - кл.ръководител, пед.съветник,
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници-кл.ръководители, пед.съветник, ученически съвети, зам.директор УД.
	III етап Медиация	III етап: Медиатор: пед.съветник, зам.директор УД
<i>Ученик-кл .ръководител</i> <i>Паралелка– кл.ръководител</i>	I етап Фасилитация	I етап: Фасилитатори - педагогически съветник,
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници: пед.съветник, зам.директор УД.
	III етап Медиация	III етап: Медиатор: пед.съветник, пом.директор /директор
<i>Учител-учител</i>	I етап Преговори	I етап: зам.директор по УД или директор предлага преговори на двете страни
	II етап Фасилитация	II етап: Фасилитатори : директор УД, педагогически съветник,

	III етап Медиация	III етап: Медиатор: пед.съветник, зам.директор УД, директор или от външна институция
<i>Родител-учител</i>	I етап Фасилитация	I етап: Фасилитатори : зам.директор УД, педагогически съветник
	II етап Фасилитация и посредничество	II етап: Фасилитатори и посредници: пед.съветник, зам.директор УД, директор
	III етап Медиация	III етап: Медиатори: пед.съветник, зам.директор УД, директор или от външна институция
<i>Учител – група учители</i>	I етап Преговори	I етап: зам.директор или директор предлага преговори на двете страни
	II етап Фасилитация	II етап: Фасилитатори: зам.директор, пед.съветник, главни учители
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници: пед.съветник, зам.директор, главни учители, директор
	IV етап Медиация	IV етап: Медиатори: пед.съветник, зам.директор, директор или от външна институция
<i>Учител - директор</i>	I етап Преговори	I етап: директор предлага преговори на учителя
	II етап Фасилитация	II етап: Фасилитатори: зам.директор, пед.съветник, главни учители
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници: пед.съветник, зам.директор, председател на синдикална организация
	IV етап Медиация	IV етап: Медиатор – от НПО или друга институция
<i>Родител-директор/пом. директор</i>	I етап Преговори	I етап: пом.директор/директор предлага преговори на двете страни
	II етап Фасилитация	II етап: Фасилитатори: зам.директор, пед.съветник,
	III етап Фасилитация и посредничество	III етап: Фасилитатори и посредници- пед.съветник, зам.директор/директор
	IV етап Медиация	IV етап: Медиатор – от НПО или друга институция

Забележка: етапите на решаване на конфликти могат да бъдат променени в зависимост от конкретния казус.

VII. ЕТАПИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Етапите на управление и разрешаване на конфликтите, включващи фасилитация и посредничество и медиация преминават през следните стъпки:

Първа стъпка: разговор с участниците в конфликта

Втора стъпка: определяне същността на конфликта, събиране на обективна информация, изясняване причините за конфликта и неговите източници – т.е. какво точно е неприемливо в поведението и действията на другия.

Трета стъпка: синтезиране и изготвяне на стратегия за действие-обобщаване на събраната информация, изясняване на различията между опонентите и позициите в работната среда. При избора на стратегия за действие, ако всяка от страните е готова да сътрудничи, може да се премине директно към действие – тренинг. В противен случай следващата фаза преминава през всички стъпки.

Четвърта стъпка: действие върху поведението:

- „индивидуално“ възстановяване, за да може да има нормален диалог и желание за разрешаване на конфликта;
- тренинг – среща-дискусия със страните в конфликта, при която всеки може да изрази мнението си, без словесни нападки и случайни оценки. В края на срещата се постига консенсус, ангажиращ участниците в конструктивно търсене на решение.